

NR 4 | 2007 | ÅRGÅNG 9

HEDENBLADET

För dig i Heden, Hamptjärnmoran, Hedsvedjan, Trångfors, Framnäs, Kusön, Bodforsen, Mjedsjön, Övre Heden och Slumpberget.

Skoldisco med Johan, Robin, Simon, Johan, Daniela, Oscar, Josefin, Mikaela, Fanny.
Fotograf Dyveke Hedström.

Moa Steinwall
och tärnan
Moa Karlsson
i Luciatåget
2005-12-13 i
Hedens skola.

GOD
JUL PÅ
ER ALLA!

Lars Sundström skriver om
huset där Harrieth Olofsson
bor på sidan 13.

INDEX

LEDAREN	2
JULPSALM	3
JULEVANGELIET	5

SÖDRA SKJUTFÄLTET	8
MJÖLKSYSTEMET	9
MÖTESPLATSEN	10
STOPP FÖR SNÖSKOTER	12
GÅRD PÅ GRÖNLAND	13

MEDBORGARRÖST	14
HUNDUTSTÄLLNING	15
SKOLDISCO	16
JUL PÅ 40-TALET	17
JULMARKNADEN	18-19

Och vem bryr sig...

Idag ska jag skriva om personligt engagemang. Jag ska ta två exempel som bägge ligger mig varmt om hjärtat.

TEXT IVAR SUNDSTRÖM BILD PEDER BERGQUIST

Jag hör så ofta att allt går så fort nu för tiden, att vi inte hinner med. Det tas väldigt ofta som en ursäkt för det där som vi vet att vi borde göra inte hinns med. Det kan vara allt ifrån att sköta om sin kropp, laga näringsriktig mat, ta sig tid att träffa sina bekanta... Listan kan bli oändligt lång.

Då tänker jag alltid; "Vad är det som går så fort?" Tiden på dygnet har egentligen inte minskat. Det går 24 timmar på ett dygn, nu som då. "Jodå", hör jag belackarna säga, "men vi måste hinna mer nu. Ungarna på dagis, till träning, barndansen, pysselkvällen."

Och visst, vi fyller veckans alla dagar med innehåll, men är det kvalitet i det vi gör? Jag ska inte moralisera, var och en har nog med att fylla sitt liv med innehåll. Människan anses inom filosofin vara en sannings- och meningssökande varelse och alla fyller vi väl vår fritid med det vi anser viktigt för oss.

Men om det innebär att vi kommer att leva i en isolerad bubbla? Om vårt livsprojekt blir så viktigt att det bara handlar om *mig själv*, blir inte livet fattigt då? Kanske är det så att vi människor, som de sociala varelser vi är, måste börja tänka mer i sociala sammanhang.

ATT ENGAGERA SIG för sin omgivning kan vara ett sådant exempel. Därför blir jag väldigt glad när jag i lokaltidningen läser om att Timothy Sjöo, 8, och Emma Johansson, 6, på Hedens skola har lämnat in ett medborgarförslag till politikerna som bestämmer i Bodens kommun.

Skolgården på Hedens skola är ingen munter syn. Den kan beskrivas som en steril sandöken, och där ska våra skolbarn leka på rasterna. Kanske får Emma och Timothy extra uppmärksamhet för att de är barn, men några vuxna röster borde rimligen ha nått ut till media. Jag ser barnens engagemang som något positivt som bådär gott för framtiden. Jag tror att vi medborgare skulle kunna göra betydligt mer genom att engagera oss. Politiker kan helt enkelt inte strunta i en argumentering som är noga genomarbetad och genomtänkt och sakligt framställd. Insändare med hög ljudvolym och bristande tankeskärpa må locka till skratt men får sällan avsedd effekt. Det är tillsammans som vi kan uppnå det vi tror på.

OM FÖRSTA ENGAGEMANG handlar om närmiljön, hur vi har det mellan grannar, i kvarteret, i skolan och på jobbet, så handlar mitt andra engagemang om något helt annat.

JAG BESÖKER REGELBUNDET gudstjänsterna i Mikaelsskyrkan och förundras över att det kommer så få gudstjänstdeltagare. Jag funderar varför det är så. Kan det verkligen vara så att de som bor i vårt område inte funderar över existentiella frågor, över andlighet, över medmänsklighet? Kan det verkligen vara så att Kyrkan inte har något att säga de som bor i vårt område? Eller är det så att kyrkan talar ett sådant språk att nutidsmänniskan inte känner sig berörd. Jag tror så här. Jag tror att vi lever i en tid då vi har väldigt många funderingar kring meningen med vårt liv, med andlighet, med relationer, ja kort och gott *de stora frågorna*.

Jag skulle önska att vi som gärna samtalar om dessa frågor kunde träffas i Mikaelsskyrkan. Det är en bra lokal för stora frågor, den har låga trösklar och det är högt till tak. Om det finns ett intresse för det, hör gärna av er till mig.

God Jul och Gott Nytt År

REDAKTION & ANNONSPRISER

Ansvarig utgivare: Harry Hannu. **Tidningsredaktör:** Peder Bergquist. **Adress:** Hedgården, Smaragdvägen 58, 961 46 Boden. **Telefon och fax:** 0921 - 65656.

E-post och websida: hedensby@spray.se, www.bodenonline.com/heden. **Redaktion:** Peder Bergquist (65115), Månica Brännström (65933), Anita Wikström (65084), Dyveke Hedström (070-304 23 92), Ragnar Nyström (65589), Elisabeth Vanhaniemi (65602), Elin Järnberg (16566) Ivar Sundström (65051), Harry Hannu (65838), Gunilla Larsson (65488).

Upplaga: 1100 ex. Utdelas gratis till hushållen i Heden, Hamptjärnmoran, Hedsvedjan, Trångfors, Framnäs, Kusön, Bodforsen, Mjedsjön, Övre Heden och Slumpberget.

Annonsbokning: 65932, hedensby@spray.se.

Tryckeri: Björns tryckeri i Boden.

Utgivningsplan: Fyra gånger per år.

Storlek	Pris enstaka annons	ANNONSPRISER:	
		Ideella föreningar utan vinstsyfte	Pris i för sex utgivningar
1/1	1400:-	1200:-	7200:-
1/2	800:-	700:-	4300:-
1/4	500:-	400:-	2700:-
Baksida	3000:-		

*Hedens
byautveckling*

Byautvecklingsföreningen förbehåller sig rätten att avgöra om ett bidrag som insänts skall bedömas som artikel eller annons och meddela författaren sitt beslut före tryckning. Föreningen förbehåller sig också rätten att göra justeringar i de bidrag som lämnas in till tidningen. För företag eller verksamhet som bedrivs i vinstsyfte gäller följande: Eftersom tidningen är registrerad som periodiskt utgiven tidskrift utan vinstsyfte och utgiven av ideell förening kommer ingen moms att redovisas eller faktureras.

**När juldagsmorgon glimmar på
överbondska (svensk psalm 121).**

Ner juldäsmorjan glema
jö vill dill ställe gå
/:der Gud i nåttns tö-öima
der viil up-pa straa :/

Velkummin höit dill jäola
inöi signed jiuletöid
/:Kongen voden do sko blöi
som gii as lius o frid :/

Dill de vodert lov ve hööi,
diu ban inöi krobba der
/:o knea vour ve bööi
för de o Jesus tjer :/

Kan du svara på frågorna: var är bilden tagen och vilka är med på den här bilden? Skicka svaret till hedensby@spray.se eller lägg svaret i Hedgårdens brevlåda.

**GAMLA SOM NYA KUNDER
TILLÖNSKAS EN GOD JUL OCH ETT
GOTT NYTT ÅR**

Petterssons Potatis

*Potatis är en mycket god gröda,
den sorteras och packas med viss möda,
den kommer från en fin och bördig jord,
och levereras hem direkt till ert bord.*

**Vi har potatis för försäljning:
3, 5, 10 och 25 kilos förpackningar
både rund och mandel.**

**Fri hemkörning i Hedenbladets utgivningsområde vid
leverans över 25 kg.**

**070-569 77 75 eller 654 04
Potatislagret på Grönland i Heden**

Julevangeliet på Överlulebondska

In i töin som da vär kom kejsar Augustus ve in bestemmels om att åål upa jåola skuul skättskröives. He vär di förste skättskrivninga, o he hulls ner hån Quirinius vär ståthållar i Syrien. Åål djikk da för o skättskröiv se, vär o ein dill sen böy. O hån Josef som djöno slekta höörd dill hån Däavids heeos, fåor da fra Nasaret inöi Gallileen dill Judeen, dill Davids böy Betlehem, för o skättskröiv se ihåop ve Maria, so vär festfolk, o ho vär ban:at. Ner dom våor deer er he töid för Maria o fa, o he värt in pojk, he vär förstbane. Ho lönde poiken läd:n inöi i kroobb, eetat he åt fänsch näge romm ini härbärje. Ati vär he näger herdan so väkte in farhåop o nåtta. Da ståo herrens engel ati dom o Herrens härrligheit lööst kröngo dom o dom värt förskrekt. Da sää Engeln at dom. Vär åt redd. Jö ber bod at i om in ståor gledels, in gledels för heila folke. Idä håå in frelsar fötts at i i Davids böy, hån djeer Messias, Herren. O heken er i teken at i, i sko fiin i nöifött baan so er lönde o liig inö i kroobb. O tvärt vär deer ati Engeln in ståour himmelsk här so prise Gud. Ära i höjda at Gud o pa joula fred dill dom hån hä eoutvelit. Da Englan hädd firi fra dom upp dill himmeln, sää herdan dill vouränder: "Ve leut gä dill Betlehem o söy bo som hä hete o som Herren hä leti ass veta". Dom stjönde se iveg o fänn Maria o Josef, o bane so lag ini krobba. Ner dom hädd sött he, da tåla dom om bo so hädd sägts at dom om bane. Åål so höörd he hepne ivi bo herdan sää. Maria tåo ållt dom sää dill järte sett o begrunde he.

O herdan fåour dillbåka o pröise o lova Gud för he dom hädd fa hoir o söi: alltvär som he hädd sägts. Ner åtta dåga hädd goi o men skull omstjera pojken, fikk hån nämne Jesus, som engeln hädd djii at:n firi måor hån sch värt banat.

MIKAELSKYRKAN VINTERN 2007

Fröjdas vart sinne,
julen är inne. Frälsaren
kommen är. Se huru
ljusen, brinna i husen,
prisande vännen kär.
Svenska psalmboken 118

Tips för sistaminutenklappar:

Till din fiende, förlåtelse.
Till en motståndare, tolerans.
Till en vän, ditt hjärta.
Till varje barn, ett gott föredöme.
Till alla, medmänsklighet.
Till dig själv, respekt.

Ur "Det är aldrig kört, jul". Argument förlag.

Välkommen att fira jul i din kyrka!

16/12 18.00 Musikgudstjänst
i **Mikaelskyrkan**. "Julens
vackraste sånger och psalmer"
med kören Exodus.

24/12 Julafton kl. 12.00
Samling kring krubban i
Mikaelskyrkan. Julsånger,
glögg och pepparkakor.

25/12 Juldagen
kl. 6.00 julotta i **Unbyns
missionshus**
kl. 8.00 julotta i **Mikaelskyrkan**
med kören Exodus. Julfika.

6/1 kl. 15.00 Gudstjänst i
Degerbäckens byalokal.

31/1-3/2 Hopp 2008. En
satsning alla kyrkor i Boden
gör tillsammans. Se kommande
annonser!

Svenska kyrkan
ÖVERLULEÅ FÖRSAMLING

FÖR KONTAKT:
MONICA (PEDAGOG) 65950, ÅSA
(DIAKON) 65951, LENA (KANTOR)
65960, KRISTINA (HUSMOR) 65969,
CHRISTOFER (PRÄST) 65964.

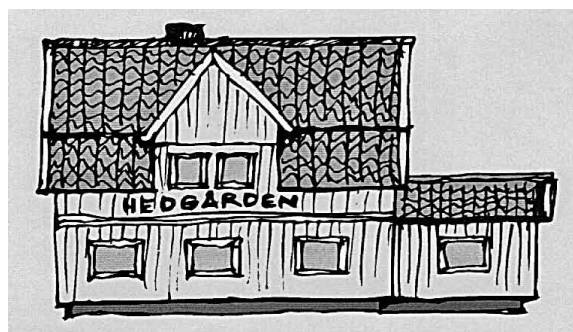
Ni som döpt era barn i
Mikaelskyrkan men inte varit
med i Hedenbladet; skicka
in en bild så kommer ni med
i nästa nummer! Uppge
dopdatum och namn på dom
som är med på bilden. Skicka
till: pederbergqvist@mac.com

8 september 2007
Melker Henrik
Pappa Henrik Fredriksson
Mamma Johanna Olofsson

HEDENS BYALAG

*önskar alla
GOD JUL
och GOTT NYTT ÅR*

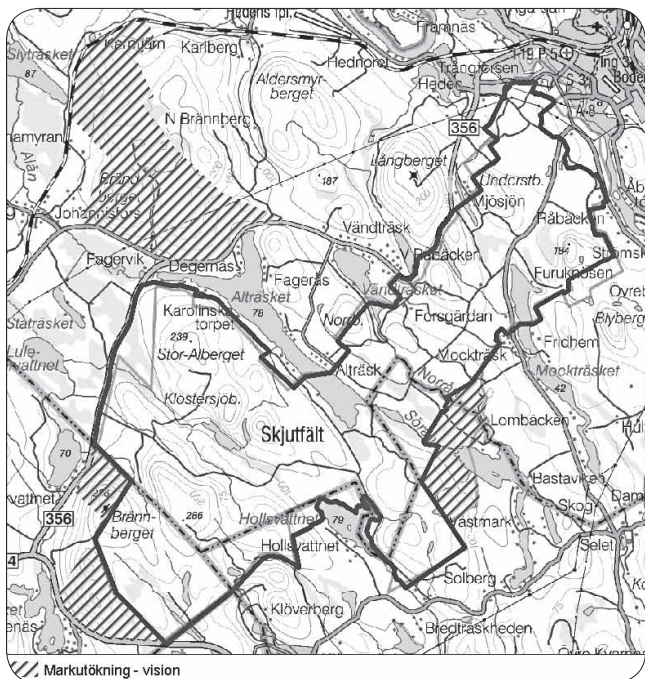
HEDENS BYALAG

God jul och ett gott nytt år
önskar Knut och Gunilla

Utökning av Södra skjutfältet

TEXT OCH BILD HARRY HANNU

Torsdag den 22 november hade I19 kallat till information om utökning av skjutfält inom Bodens Garnison. Till mötet var alla intresserade välkomna att ta del av planerna på att miljöpröva en utökning av övnings- och skjutfält för Försvarsmaktens framtida behov.

TILL INFORMATIONSMÖTET hade ett sjuttioal intresserade från Boden med omnejd kommit för att lyssna på Sven-Olov Grenholm, tjänsteförättande chef för utbildningsstödet och hans övriga medhjälpare från Försvarsmakten.

SKÅLET TILL ATT MAN BEHÖVER utöka skjutfältet är att man framför allt vill kunna förflytta och omgruppera i olika steg mellan Södra skjutfältet och Kusträsk skjutfält. På kartan ovan kan man se områdena som man är intresserad av. (Markerade med streck)

I19 KOMMER ATT LÄMNA in en miljökonsekvensbeskrivning till Länsstyrelsen, innan jul, med anledning av det utökande behovet. Därefter kommer Länsstyrelsen att remissbehandla ärendet med kommuner och andra berörda, för att i ett senare skede låta allmänheten få en chans att yttra sig. Den arbetsgången lär ta ett par tre år innan det slutligen ligger till grund för ett miljöbeslut i frågan.

NÄR DEN INLEDANDE GENOMGÅNGEN var klar kunde besökarna ställa frågor till panelen. Gunnar Rutström från Alträsk

var mycket förvånad över Försvarsmaktens koncentration av skjutfält mitt inne i Fyrkantenområdet. Han undrade om det skulle gå att söka sig till andra områden där man inte stör de boende i samma utsträckning som de nu gör. På den frågan menade Sven-Olov att man söker sig norr- och västerut, istället för ner mot exempelvis tätortsbebyggelsen i Sävast.

NÅGRA VAR MYCKET IRRITERADE och berättade bl.a. att vårens artilleriskjutningar fått snön från taket att rasa, att porslinet skallrade i vitrinskåpet och att katten sprungit och gömde sig under sängen. Andra upplevde bullret som större och kraftigare nu än tidigare och menade att ljudet kan medföra skadlig påverkan på människor.

KALLE MATTSSON FRÅN DEGERNÄS berättade att ljudvågorna och vibrationerna varit så kraftiga att blomkrukorna ramlat ner från fönsterbänken och en ruta spruckit. Panelen lovade återkomma för att genomföra skadereglering vid senare tillfälle.

BERNT LUNDSTRÖM FRAMFÖRDE synpunkter på trafiksäkerheten genom Heden. Han var mycket orolig för barnen som går på vägen till- och från skolan och den tilltagande militärtrafiken. Vägen genom Heden är väldig kurvig och smal med dålig sikt och den saknade gång- och cykelbanor. Han undrade om inte försvaret kunde tänka sig att göra något åt det? På den frågan fick han svaret att det är en senare fråga för kommunen, Vägverket med flera att åtgärda.

Miljösamordnare Ann Hedberg med miljöhandläggaren Annelie Lundström, från I19.

MILJÖSAMORDNAREN ANN HEDBERG och chefen för övnings- och skjutfält Stig Palmgren försökte förklara sin syn på saken. Annelie Lundström antecknade flitigt alla synpunkter som sades under mötet. Sven-Olov påpekade vid ett flertal tillfällen att det som sägs vid mötet kommer att kontrolleras och bifogas till miljökonsekvensutredningen.

FÖRSVARSJURISTEN ANDERS ALM försäkrade att de inte kommer att expropriera någon mark. Senast det gjordes var i början på 80-talet. De kommer att försöka köpa mark på frivillig väg. Där de inte lyckas kan de återropa servitut för att nyttja vägen genom dessa områden.

MED LITE MER KUNSKAP om vad som komma skall, avslutade Grenholm mötet 2,5 timmar senare.

DET FRIVILLIGA MJÖLKSYSTEMET

Visste ni att det är robotar som mjölkar korna i en modern ladugård. För att ta reda på hur det fungerar åkte jag till Åsa och Mats Karlsson. Nysnön föll med sina blöttunga snöflingor ner på minsta sonen Pelle som satt på sin miniskoter utanför ladugården. Från traktorverkstaden hördes höga röster som försökte komma till rätta med en svårstartad skoter och från ladugården hördes ljudet från maskiner och djur omväxlande om vart annat.

TEXT OCH BILD HARRY HANNU

Pelle Karlsson sitter på sin skoter utanför ladugården.

Kalle Karlsson kontrollerar att det fungerar som det ska.

Korna står och väntar på sin tur för mjölkning.

Mjölkroboten scannar in varje spene och ansluts var för sig innan mjölkningen startar.

Inne i lagårn pågick fullt arbete med korna. Till min hjälp kom Kalle som ledsagare. Väl inne i den stora ladugården mitt bland kor på väg till eller från något mål, slingrade vi oss fram på kogödsel. På ömse sidor om trafiken låg eller stod korna i sina bås. När vi gått genom foderbordet, som gladiatorer med kor på bägge sidor om oss i långa rader, fick jag till slut träffa Mats- och Åsa Karlsson som hjälpte mig med svar på mina frågor.

MIN FÖRSTA UNDRAN VAR hur man kan få korna att självmant gå till en mjölkautomat och låta sig mjölkas, utan att någon leder dem dit? Svaret blev att korna lockades med ett riktigt gott mål med kraftfoder. Efter en tid utvecklas ett nytt beteende hos korna. Det behövs hjälp på traven till en början och sedan får man dagligen kontrollera så att alla har blivit mjölkade.

Mats berättade vidare att en del kor mjölkar två gånger per dygn, andra 3 gånger per dygn. Det ger mellan 25-30 kg mjölk per dygn.

DET FÖRSTA SOM SKER när kon kommer in för att bli mjölkad av mjölkautomaten är att datorn känner av vilken ko det är via det halsband kon bär om halsen.

Datorn anpassar belöningen i form av kraftfoder för varje enskild ko och var den befinner sig i laktationen. Under tiden sätter maskintvätten igång att rengöra spenarna. Mjölkroboten scannar in var spene för sig för att slutligen ha alla spenar anslutna och mjölkningen påbörjas.

FÖR ATT SÄKERSTÄLLA ATT mjölken har en utmärkt kvalitet känner datorn av med jämna mellanrum att mjölken är av högsta kvalitet. Mjölkningen avslutas efterhand

som alla är slut på mjölk. Ingen mjölk får blandas med den övrig mjölken förrän den är godkänd av automaten. När mjölkningen är klar får kon en liten knuff i baken ut ur mjölkaustronauten. Kon går kanske därefter till foderbordet eller till någon av de lediga liggbåsen för vila och idissling.

LITE FAKTA; EN KO ÄTER ca 20 kg torrfoder eller 35 kg inklusive vätska. En ko har en medellivslängd på cirka 6 år eller 4 laktationer. En laktation är tiden från kalvning – mjölkperiod – till sin, som är under ungefär 2 månader före nästa kalvning.

FAMILJEN KARLSSON I HEDEN är måna om att utveckla och förbättra komforten för korna. Djurhälsan kommer alltid i första hand. God djurhållning ger hälsosamma kor och bättre mjölk kvalitet.

Mötesplatsen!

Här är läsarnas mötesplats. Skicka in mejl till oss!

*Hedens
byautveckling*

Kontakta oss på hedensby@spray.se

E-post från Kanada:

På sextiotalet körde fotografen Fahlgren runt skolorna i Boden med en folkvagnsbuss och tog klasskort... Jag undrar om det är något arkiv kvar där man kan se de gamla klasskorten från Hedenskolan... Jag var elev där från 64 till 70... mina syskon tidigare... Min email:

urunesso@lakeheadu.ca

Ulf Runesson

Ulf Runesson, PhD, RPF

Chair, Forest Management Department

Faculty of Forestry and the Forest Environment

Lakehead University

Hedenbladet är helt suverant... mycket uppskattat speciellt för de av oss som bor långt borta (jag bor i Kanada).

Efterlysning:

År 2008 firar Hedens socialdemokrater 100 år. Vi efterlyser bilder och annat som kan vara av intresse för den jubileumsskrift som skall skrivas. Känner du till någon eller några som var med i föreningen förr i tiden? Har du någon bild av någon som tillhörde föreningen? Känner du till något om historiken. Hör av dig till ordförande i Boden Södras S-förening:

Birgitta Byberg, Ljungvägen 22, 961 44 BODEN, tel: 65009.

GOD JUL
OCH
GOTT NYTT ÅR
ÖNSKAR
TORGNY OCH MARGARETA

BLI MEDLEM!

Hedens byautveckling

och se till att **HEDENBLADET**
kan leva vidare!

Vi behöver ditt stöd!

Som företagare kan du stödja oss genom att annonsera i Hedenbladet (billiga annonser, varför annonserar inte fler?).

Medlemsavgiften i Hedens byautvecklingsförening är 50:-/år för enskild och 100:-/år för familj. Bankgironummer: 5244-7802.

bankgiro INbetalning/GIRERING AV1 Nr 33219

Medlemsavgift för år 200... Familjemedlemmarnas namn: _____

Familjemedlem 100 kr _____

Personmedlem 50 kr _____

Hedens Byautvecklingsförening

5244-7802

52447802 #45F

Hedens byautvecklingsförenings styrelse.

Kan detta vara ett fotografi med utflyttade hedbor? Kortet hittades i bagarstugan tillhörande Heden 10⁵ (se sidan 13). Det är taget i USA i ateljen Sandberg på 107 South 16TH Street, Omaha, Nebraska. En hedbo, bland flera, som flyttade var Carl Johan Bäckman. Han kom till Amerika den 25 september år 1882. Där kallade han sig Charly John Forsberg.

Vattenfall har stängt av all trafik med snöskoter över Vittjärvs kraftstation!

I nummer 2 av Hedenbladet årgång 2006, hade vi en artikel om Vattenfall. Den handlade om att de låtit stänga av all skotertrafik över Vittjärvs Kraftstation och lovade att återkomma i ärendet.

TEXT OCH BILD HARRY HANNU

Avvakten på reglerad skotertrafik över bl.a. Vittjärvs kraftstation får vi, inom vårt rekreatiomsområde, nog vänta. Frågor av det slag som berör Vittjärvs kraftstation avgörs inte av Vattenfalls handläggare i Luleå, utan av tjänstemän i Stockholm.

HEDENS BYAUTVECKLINGSFÖRNING har haft två möten med Vattenfalls representant i Luleå. Vid ett av dessa möten har även ordförande för Bodens snöskoterförening deltagit. Mötena har tyvärr inte lett till något konstruktivt. Mest beroende av att Vattenfalls representant inte haft befogenheter att fatta några beslut som kan underlätta för skotertrafiken över kraftstationen. Skälen från centralt håll till att man förbjudit snöskotertrafiken är bl.a. anläggningssäkerheten, tjälbildningen, inbrottsrisken och säkerheten för de skoterförare som nyttjar kraftstationen för att korsa Luleå älv.

VID SAMVERKAN MED Vattenfall Luleå i november fanns inga förslag på när skotertrafiken kan komma att trafikera Vittjärvs kraftstation. Hitintills kan vi bara konstatera att alla våra försök att få tillstånd att köra med snöskoter över Vittjärvs kraftstation varit utan resultat.

Ovan ser vi gånggrinden sett från Vittjärvssidan mot kraftstationen. Nedan en bild av gång- och fordonsgrinden från Hedenhållet.

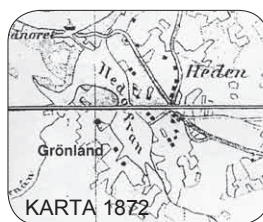
MED MÖTEN SOM GRUND har vi i vår förening utformat en motion till Bodens Landsbygdsråd, som finns representerad i Bodens kommuns näringslivsförvaltning. Avsikten är att få hjälp av kommunen att utöva påtryckning på Vattenfall och i övrigt verka för en ordnad skotertrafik.

VATTENFALL ÄR NU KLAR med förstärkningsarbetet och slutbesiktningen genomförs i skrivande stund. Efter eventuella slutjusteringar kommer all trafik som varit möjlig tidigare att vara ett minne blott. Istället kommer alla grindar att låsas och övervakningskamerorna att driftsättas, medan skoteråkarna får söka sig egna vägar över Luleå älv...

Huset byggdes 1996 men bagarstugan är troligtvis från 1860-talet.

Ägare: Gunvor Olofsson.
Byggt: 1996.
Adress: Grönlandsvägen 14
(Heden 10²⁶)
Boende i huset: Harrieth Olofsson
med barnen Therese och Magnus,
och sambon Mats Åke Nilsson.

BÄCKMAN, "SONADILL", GRÖNLAND. HEDEN 10⁵

TEXT LARS SUNDSTRÖM, 26/11 2007, HEDEN N:O 1 **FOTO** PEDER BERGQUIST **KÄLLOR** LAGFARTSPROTOKOLL,
FÖDELSEBOK, HUSFÖRHÖRSLÄNGDER, HARRIETH OLOFSSON.

På kartan, från 1845, finns inga byggnader, broar eller vägar utmärkta. Odlingarna väster om Hedavan benämndes Österst Åkern. Där bor idag Tommy Pettersson. Nästa odlingsområde kallas Mellanåkern. Här bor Mellqvist och Isaksson idag. Tredje åkerdelen, där Harrieth Olofsson bor, kallas Inderst Åkern.

PÅ KARTAN, FRÅN 1872, hittar man tre gårdar på Grönland. Söderifrån "Sunnantillperors" (Petterssons), "Gustafriks" (Mellqvists) och Bäckmans 10⁵. Fortfarande är landet väglöst (enligt kartan). Dellarps gård finns ej heller med.

FASTIGHETSÖVERLÅTELSE. Ägare:

- 1841: Erik Eriksson
- 1860: Carl Fredrik Bäckman. Kom som måg till 10⁵ och köpte fastigheten 18/5 1860.

- 1891: den 4/4 upprättas arvsskifte efter Carl Fredrik Bäckman och barnen fick 1/80 mantal var: Carl Johan, Oskar Fredrik, Albert, Gustaf Heribert, Hilda Margareta.

Sonen Carl Johan utfärdar i juli 1890 ett gåvobrev till sin mor Greta Lovisa och ger henne sin andel. Han emigrerade 1882 till USA och kallar sig där Charly John Forsberg.

- 1893: 18/4 köper Oskar Fredrik 1/20 mantal av syskonen Albert, Gustaf Heribert, Hilda Margareta och modern Greta Lovisa.

- 1934. Den 11/1 köper Hygienus Nyström, Amanda Isaksson och Bernhard Isaksson Heden 10⁵ av Oskar Fredrik.

HUSFÖRHÖRSLÄNGD HEDEN N:O 10, 1863

- 1872 (fol. 378).

Bonden Carl Fredrik Bäckman. Född 28/7 1827, Lombäcken och gift 26/10 1861. Död 9/2 1890 i lunginflammation. Hustru Greta Lovisa Ersdotter. Född 18/7 1840 i Heden.

Död 21/6 1924. Barn:

- Carl Johan. Född 1863. For till Amerika 25/9 1882 där han kallar sig Charly John Forsberg.

- August. Född 21/9 1865 och död 36/12 1865. Blev bara några månader gammal.

- Johanna Margareta. Född 27/9 1866 och död 18/1 1870. Blev drygt 3 år.

- August. Född 30/4 1869 och död 3/2 1870. Dog när han var drygt ett år.

- Oskar Fredrik. Född 7/4 1871 och den som tog över gården.

- Hilda Margareta. Född 29/12 1872.

- Albert. Född 28/2 1875.

- Emma Maria. Född 5/4 1877 och död 1/12 1877. Blev knappt ett år gammal.

- Selma Augusta. Född 7/9 1879 och död 18/8 1884. Blev cirka 5 år gammal.

- Gustaf Heribert. Född 16/3 1884 och for till New York 1902.

- Förgångstigare: bonden Anders Sabel (född 1789 och död 14/10 1868).

Det är en tråkig och smutsig entré och den skulle kunna göras mycket mer inbjudande. Här står Alfons Hedström 5 år framför entrén. Foto: Dyeveke Hedström.

Medborgarförslag!

Skrivet av Timothy Sjöo
(klass 3:1) och
Emma Johansson
(förskoleklass).

Med anledning av den mycket tråkiga, trista och oinbjudande utemiljön på skolgården i Heden skriver vi detta meborgarförslag.

DET GÅR CIRKA 300 ELEVER i Hedensskolan. Vittjärvsskolan har lagts ned och elever därifrån slussas numer till Hedensskolan. De byggs ytterligare en förskoleavdelning inne i skolan vilket alltså innebär fler barn på mindre yta. Nu när skolan byggs om inne, så att alla ska rymmas, blir det trångt och då är det extra viktigt med bra och givande utemiljö.

UTEMILJÖN PÅ VÅR SKOLA är i dagsläget obefintlig, det finns inget att göra. Det finns inga bänkar att sitta på, det finns inga lekställningar, det är bara en tom öppen yta med en massa sand på. Den gamla lekställningen har tagits bort och har inte blivit ersatt. Våra gamla bänkar har också tagits bort och har heller inte blivit ersatta, förutom några som har renoverats. Vi har alltså inte heller någonstans att sitta på våra raster. Många barn vistas därför i skogen på rasterna, utan någon som helst kontroll av personal. Frågan har inte varit om någon gör sig illa i skogen, utan när någon gör sig illa. Idag händer det en olycka i skogen som krävde sjukvårdsinsatser. När vi är i skogen missar vi ofta att komma i tid till lektionen för att vi inte hört skolklockan ringa in. Vi måste därför ha med oss egna klockor för att kunna passa tider.

PÅ SKOLTID MÅSTE VI BARN vara ute på rasterna, mottot kläder efter väder eftersträvas, detta är mycket bra MEN när utemiljön är så tråkig, så finns det inget att göra och det leder ofta till tjafs. Vi barn får alltså inte ens roa oss inne på rasterna och blir ledsna för att vi inte har något att göra. Det är psykiskt påfrestande för våra lärare när vi barn blir oroliga i brist på sysselsättning. En del börjar bråka med varandra i brist på stimulans. Om utemiljön vore mer givande så skulle både personalen och vi barn trivas bättre. Vi tycker synd om städpersonalen också, för eftersom det i stort sett bara finns sand på skolgården, så kommer det med rätt mycket sand in efter raserna, skolan är en sandlåda i sig. Vi tycker inte att det är acceptabelt att vänta ett helt läsår på att få något till våran skolgård. Speciellt med tanke på att förskolan (1-5) som inryms i vår skola har en bra och givande utemiljö med möjligheter för lekar samt gungor och andra lekställningar. Men under skoltid får vi skolbarn inte vara där, vi får bara titta på över staket. Där leker alltså våra tidigare dagiskompisar, medan vi bara får titta på. Var är rättvisan?

”Politiker är ytterst ansvariga. Ytterst ansvariga för arbetsmiljön i de kommunala skolorna är politiker i kommunerna. Ofta delegerar politikerna det dagliga arbetet med skolans arbetsmiljö till rektor. Även för fristående skolor är huvudmannen ansvarig för arbetsmiljön.”
(Se arbetsmiljöverket: www.av.se/teman/skolan/regleransvar/)

*Vi yrkar genom detta medborgarförslag på att:
-Bodens kommun snarast färdigställer Hedens skolgård i enlighet med de riktlinjer som finns för skolors utemiljö.*

*I andra hand yrkar vi genom detta medborgarförslag att:
-Bodens kommun snarast färdigställer några tillfälliga lekställningar, gungor samt bänkar att sitta på.
Vi vill absolut inte vänta till nästa år!!!
(Tänk om någon skulle riva ut ert fikarum, och sen inte bygga om det förrän om ett år.)*

Många förhoppningsfulla hälsningar:
Boden 2007-10-18
Timothy och Emma

Se även bilagor, 1-4 samt namninsamlingen.
(Här publiceras endast bilaga 4)

BILAGA NUMMER: 4

Som förälder känner man alltid en viss oro över sitt barn. Hur denne klarar dagen, hur det går med kompisar, hur blir han/hon bemött mm. Det är nu i grundskolan som denne unga person blir formad som person. Hur denne kommer att reagera i framtiden på samhället. Det är nu i skolan den grundläggande gemenskapen läggs för att få ett samhälle som ska hålla och fungera samman. Vad ger vi barnen för signaler?

Alla barn - och därmed alla människor - föds rikt begåvade. De har en stark drivkraft att utforska världen, men vuxna kväver ofta den kraften i stället för att stödja den. Vad händer när vi inte stödjer dem? När de inte har en meningsfull tillvaro i utemiljön i skolan? Kan det ge problem i framtiden? Kan det bli mer brottslighet? Vi som vuxna måste tänka framåt. Politikerna måste tänka långsiktigt. Inte bara att nu är budgeten back. Hur blir det i framtiden? Tänk förebyggande och långsiktigt. Det vinner vi alla på. Både föräldrar, barn och samhället. De är vår framtid.

Hoppas ni handlägger detta medborgarförslag snabbt för våra barn växer och lär sig !

Boden 2007-10-25
Med vänliga hälsningar:
Sofia Johansson
Erika Sjöo

(Vi är föräldrar till barnen som står bakom medborgarförslaget, vi känner inte varandra, men har gått samman för att våra barn skall ha den utemiljö de är berättigade till.)

Till vänster ser vi, nummer 109, en flat coated retriever som heter SLCH Flatterhaft Xellent Boy och ägs av Erika Berglund från Öjebyn.

Till höger är det, nummer 68, en golden retriever som heter Solstrimmans Zupernova och ägs av Katrina Bäckström från Kalix.

Nämnas kan att pappa till denna hund är åttafaldig Champion och hette Xellent Star. Han är den mest meriterade Flatten i Sverige.

SSRK NORRBOTTENS HUNDUTSTÄLLNING 27 OKTOBER I HEDENS RIDHUS

TEXT MARGARETHA LARSSON

I ngenring var sig likt när SSRK (Svenska spaniel & retrieverklubben) Norrbotten skulle ha sin årliga utställning i Boden. Vi, i SSRK, brukar vanligtvis hålla till på Bodens Ridklubbs ridhus, men i år så var det upptaget av deras egna tävlingar. Vi jagade och jagade, försökte även hos försvaret men deras lokaler var upptagna av den stora internationella övning som skulle påbörjas. Vi provade även söka lokaler i Luleå.

VI VAR I PANIK, det var knappt en månad kvar till utställningen och anmälningarna bara strömmade in. Vi kontaktade SSRK HS i Stockholm och frågade om vi fick ställa in, men det gick minsann inte. Utställningen var utannonserad och alla fyra domare var uppbokade så det var bara att fortsätta leta lokal. Vi hade bokat upp Totohallen på Bodentravet, men det räckte inte till för fyra ringar. En lokal fattades och var skulle vi hitta den.

DÅ PLÖTSLIGT KOM JAG på att Elin och Niclas hade ett ridhus. Jag visste inte hur stort det var eller hur det såg ut, men jag chansade och ringde till henne. Vi kom överens om en tid och jag for dit och tittade. Jag såg att det var möjligt att genomföra utställningen och att det skulle rymmas två ringar. Så jag bestämde med Elin att hyra ridhuset. Sagt och gjort så blev det!

Fredagskvällen innan utställningen åkte vi i utställningskommiteén dit och la ringarna.

SÅ TILL DEN STORA DAGEN, 85 stycken flatcoated retriever hade anmält sig och var den ena gruppen som skulle gå i ridhuset,. Den andra bestod av 60 stycken golden och 10 tollare. Sammanlagt var det 305 hundar anmälda. De övriga retriever och spanielraser gick i Totohallen.

VI HADE ORDNAT med parkeringsvakter från TIF. Niclas hade varit så snäll och slagit gräset på ängen där utställarna fick parkera. Det blev lite trångt men utställningen gick bra att genomföra. Jag trodde att det skulle bli kallt i ridhuset eftersom att vi hade en dörr öppen hela tiden, men det gick bra. Det var så pass mycket folk. Ridhuset värmdes upp av alla människor. När alla hundar var färdigbedömda, vid 15-tiden, åkte vi till Totohallen där samtliga finaler gick. Vi har både fått ris och ros av utställarna. Att dela på utställningen är inget man gör om man inte absolut måste. Om inte Elin och Niclas varit så snälla och ställt upp så hade nog denna utställning inte gått att genomföra.

Ett **JÄTTESTORT TACK** samt TUSEN KRAMAR.

Från Margaretha Larsson och Catarina Henriksson.

Utställningsansvariga i SSRK Bodensektionen/Norrbotten.

Dansanta tjejer.

SKOLDISCO

TEXT OCH FOTO
DYVEKE HEDSTRÖM

Stolta vinnare Elin o Ruben
i klass 2.

Fredagen den 16 november ordnade klass 5:1 disco för Hedenskolas elever. Tidigare år har det varit på sexornas lott att ordna disco. När nu femmorna är äldst på Hedenskolan så blev det deras tur att fixa dans.

KLOCKAN 18.00 BÖRjade insläppet och det drösade in uppklädda och förväntansfulla barn.

Stämningen låg på topp redan från början med discomusik och tända ljus. På menyn fanns chips, godis, läsk och hembakt för en billig penning. Allt samlades till klass 5:1s klassresa.

UNDER KVÄLLEN FANNS möjlighet att anmäla sig till en danstävling som var indelad i två grupper. En för de mindre barnen och en för de större.

De bjöds upp och tävlades i två danser; en disco och en tryckare.

Elin och Ruben klass 2 vann sin klass och Elin Laestadius och Jimmy Lindmo i 5:1 vann i sin klass.

EN JUL I BÖRJAN AV 40-TALET

TEXT MÅNICA BRÄNNSTRÖM

Erik Brännström var sju år gammal. Andra världskriget härjade på andra sidan älven, på finska sidan. Han kunde höra flygplanen flyga över byn utan uppehåll för julen. Han hörde bomberna smälla och kunde se bränderna på finska sidan som färgade hela den svarta vinterhimmelen orange och röd. Erik kommer ihåg att det stod en kanon vid lastkajen på svenska sidan för att försvara Sverige och de finnar som lyckades fly över älven. De finnar som kom fram till Sverige fick fira jul i läger där militären bjöd på samma julmat som de själva åt.

BYNS UPSVING

Trots kriget och tråkigheter firades det jul i byn Övertorneå. Erik säger att han faktiskt tror att byn fick ett uppsving tack vare kriget. Han berättar att innan kriget var byn en liten, fattig, sovande by med bara ca: 2000 innevånare. De hade inga fordon annat än häst och vagn. Kriget gjorde att byn blomstrade, dit kom fordon, mat och andra tillgångar då män och kvinnor från hela landet blev inkallade för att försvara rikets gränser. Militären skulle servas fullt ut med alla förnödenheter. Det var män och kvinnor som hade sett mer av världen som kom till byn vilket även ledde till att byborna fick ta del av deras kunskaper.

MAT OCH BAK

Erik har varma minnen kring julmaten och baket. Han kommer ihåg den första julskinkan och dess smak. Det var julen 1939. Den fick familjen i julklapp av pappans arbetsgivare. Han kom med skinkan söndagen före jul för att önska god jul. Det var en smakupplevelse, Erik hade aldrig förut smakat skinka. Efter den upplevelsen födde familjen varje år upp egen

julgris på matrester fram till jul. Pappa Emil var murare och duktig på att arbeta. Han murade på somrarna och arbetade i en släktings skomakeri på vintern. På fritiden var han i farfars snickeri, i skomakeriet eller så jagade han. Han hade alltid någon form av lön eller förmån som kom familjen till gagn. Erik kommer ihåg att julen var lite mer hos dem än hos grannarna runt omkring. Mamma Ester var en god matmor som i sin ungdom hade arbetat i herrskapsfolks hem där hon fått lära sig göra fina rätter av råvaror. Hon tyckte mycket om att laga mat och baka. Då hon fick egen familj lade hon ner mycket tid på det. Mamma gjorde i ordning maten långt före jul. På julaftonen åt de julbröd, skinka, hare, skogsfågel, inlagda rödbetor, inlagd sill och potatis. Till dricka bjöd hon på mjölk. På juldagens morgon åt de risgrynsgröt. Erik kommer ihåg kakdegarna som mamma gjorde och han är än idag ett "kakmonster". Han stal deg från bingen när den stod för vila och nedkylning men mamma märkte aldrig något eller så sa hon ingenting om det. Mamma bakade pepparkakor, julstjärnor, mördegskakor, kanelbullar, anisbröd, mjukkakor som var fem centimeter höga och julvörtslimpa. Hon gjorde i ordning degarna och pappan skötte eldningen i spisen och stod för gräddningen. Eftersom familjen bodde i en liten stuga med ett rum och kök så fick barnen inte vistas i köket medan föräldrarna bakade utan det mesta baket skedde nattetid då barnen sov. Erik kommer ihåg dofterna han somnade till. Då morgonen kom fick barnen smaka brödet till frukosten, det var som förskott på julaftonen.

PYNT

Det var inte lika mycket pynt då som det är nu tycker Erik. De hade en julgran som var pyntad med glaskulor, svenska flaggor i band, glitter och levande ljus. På bordet hade de en julduk och där stod hemmagjorda svarvade rödmålade ljusstakar.

TOMTE OCH KLAPPAR

Barnens förväntan inför julen liknade mycket det som sker idag. Barnen blev uppjagade och stimmiga och undrade vad de skulle få till julklapp. Stojet fick inte gå för långt för björkriset hängde nära och blev det för mycket liv i stugan innan jul fick de stryk med det. Erik kommer ihåg barndomens tomte. Det var en morbror som klädde ut sig i mask, en färskinnspläs vänd med lurvet ut och ett snöre draget kring midjan. Han hade vadmalsbyxor och näbbskor. Tomten gick runt utanför stugan, bultade och slog i väggarna för att sedan hoppa in, kasta julklappssäcken på golvet och ropa – God jul, finns det några snälla barn här? Han såg så skrämmande ut att barnen blev dörädda. En gång gick det så illa att lillasyster blev så rädd att hon pinkade ner sig och skrek tills julen plockades bort och efter det fick familjen lov att låta bli att fira jul i några år.

I Eriks hem fick alla åtta barnen varsin julklapp av föräldrarna. De första julklapparna han kommer ihåg var en gunghäst till honom och en docksäng till den äldre system som pappa hade gjort i snickeriet. Erik kommer även ihåg andra klappar som kom vid senare jular som skidor, flygmaskin i trä, bil av skokartonger som sytts ihop med björntråd. En stor lastbil i ett helt stycke som sågats ut och täljts för hand. Alla julklappar tillverkades av pappa eller någon annan närstående och målades

med vattenfärg. Han kommer ihåg att det på lastbilens dörr var skrivet med anilinpenna "JÅ- Anderssons åkeri". Det var ett åkeri som fanns i byn. Alla klappar var skalenligt tillverkade och liknade originalen. Han kommer även ihåg de mjuka klapparna men de var inte lika intressanta. Bland annat hade han en faster som kallades för "skräckfastern" som barnen var rädda för. Hon stickade hela året för att kunna ge vantar och strumpor i julklapp till släktingbarnen. Hon var djupt troende och sträng och Erik var 60 år innan han kom underfund med att hon i verkligheten var väldigt snäll.

DÅ OCH NU

Erik jämför julen då och nu. Känslan för julen är densamma likaså barnens förväntningar men idag är det så mycket av allt; prylar, pynt, mat och julklappar. Han säger att julen ska vara en glädjens tid men att den istället skapar en massa stress och ångslan hos många. Med landets utveckling och goda ekonomi har vi skapat högre krav hos våra barn och barnbarn än de krav vi hade. Allt är i överdåd idag och det känns obehagligt och vinnarna är köpmännen. Förr hade man sämre ekonomin så man var nöjd med det lilla. Idag sliter barnen upp sina julklappar och väljer ut de som intresserar dem och är likgiltig för resten. Ett barn kan fortfarande bara leka med några saker åt gången. Det är likadant med maten, vi behöver inte ett sådant överskott för en människa kan bara äta sig mätt. Erik avslutar med att säga att julen inte var bättre förr däremot var den varmare. Julen handlade inte bara om mat och prylar utan det fanns en värme och kärlek mellan människor.

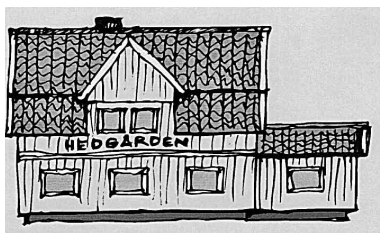
Det kom ett antal barn till julmarknaden på Hedgården. Till vänster sitter Elias Grym 9 år. Till höger ser vi Erik Livbom 13 år.

JULMARKNAD!

Vinnare i
"Gissa grisens vikt":

1. Kerstin Östgård 84,77.
Vinst 1/2 gris.
 2. Julia Åström 84,60
 3. Julia Åström 84,80
Vinst 1/2 bakdel och 1/2 framdel.
- Rätt svar: 84,70 kg.

HEDENS BYALAG

Småboden

INREDNING & PRESENTER

Barn
Bobux – LipFish – Kan Själv

Dam & Herrkläder
Capri Collection

Öppettider
Måndag & Onsdag
17.00 - 20.00

Övriga tider - Ring för överenskommelse

Agatvägen 17, 961 46 Boden
Tel : 0921-656 04, 070-519 32 05

Julmarknad ur barnens perspektiv!

TEXT MÅNICA BRÄNNSTRÖM BILD LENNART WIKSTRÖM

Det var inte så många barn som kom till årets julmarknad i byn. Men jag träffade och prata med några av dem. Det var syskonen Nordqvist, Martin 7 år och Tilda 4 år som besökte marknaden tillsammans med sin pappa. De stod och åt varmkorv med bröd då jag träffade dem. Vad som lockat dem till marknaden var att de ville titta på vad utställarna hade med sig, äta korv och kanske köpa någonting. Martin tyckte att marknaden var bra, att det var som en julmarknad ska vara trots att han inte hittade något att köpa. Tilde saknade tomten, renarna och släden men var också hon ändå ganska nöjd.

ERIK LIVBOM 13 ÅR berömdes fikate och sa att det var gott. Han tyckte även att det var mycket saker att se. Han visade julklappar han hittat och köpt till sina syskon. Jag lovade att inte avslöja dessa. Erik har bott i Heden i tio år men har bara varit på julmarknaden två gånger tidigare. Han var på Hedgården med sin mamma. Hon gav mig ett bra förslag för att få in juldoft i lokalen. Hon tyckte att någon kunde sälja julglögg och pepparkakor i foajén. Det skulle även vara inbjudande och trevligt, direkt besökarna kommit innanför dörren. Andra besökare kom med förslag på doftande pepparkaksljus, julmusik i bakgrunden och mjukare belysning.

ELIAS GRYM 9 ÅR som bott hela sitt liv i Heden var också där. Elias hade sett en annons om marknaden i Heden och mamma ville gå så han följde med för att köpa godis. Han har varit på marknaden många gånger förut. Denna gång köpte han sig ett svart tennarmband med tennpärlor. Då jag hittade honom satt han med sin mamma och fikade. Han tyckte att rulltårten var ganska god. Elias hade högerarmen i paket

eftersom han tidigare ramlat ner från en ribbstol i gymnastiksalen på skolan. Kulan i armbågen hade hoppat ur led men det gjorde inte så ont nu.

EN TILL SOM FÅNGADES UPP samtidigt som hon fikade var Emilia Cortinovis 12 år som var på julmarknaden tillsammans med bland annat sin mormor Britt-Mari Andersson. Det var första gången Emilia var här och hon var nöjd med marknaden och tyckte det kändes som en julmarknad ska kännas. Emilia önskade sig smycken i

jag tyckte mig se en röd tråd i barnens beskrivning av årets marknad, nämligen fikate. Träffade jag inte barnen då de fikade så nämnde de det på ett eller annat sätt. Det är ju inte så underligt om fikabrödet tog en stor plats på årets julmarknad då byalagets kvinnor lagt ner både tid och möda för att baka allt bröd och skapat ett underbart julfika för oss besökare.

JAG PRATADE INTE BARA MED barnen utan även med ett par utställare för att höra vad de ansåg om årets julmarknad. Susann

Vikberg från Hedsvedjan som var en av dessa tyckte att det var kul att det visades varierande alster. Hon tycker att det är bra då man kompletterar varandra. Susann visade upp tennsmycken som hon själv tillverkar hemma i garaget där hon har en liten butik. Hedenbladet kommer att göra ett reportage om butiken vid ett senare tillfälle. Susann visade även upp andra alster- som hon köper upp av andra hantverkare- till exempel trätomtar i olika storlekar.

MONICA NYMAN SOM OCKSÅ bor i byn och har butiken *Småboden* hemma, visade sina alster. Det var småbarnskläder, prydnader och även lite kläder från märket *Capri kollektion* som hon också säljer sedan två år tillbaka. Hon började med försäljning som hobby då hon blev barnledig och har nu haft sin butik i drygt ett år. Hon har som mål att få fortsätta med butiken på halvtid då hon ska återgå till sitt ordinarie arbete. För henne var detta första gången på julmarknaden i Heden.

Monica var nöjd med årets marknad och tyckte det var lagom med utställare och besökare. Hon nämnde även att hon tyckte att annonseringen för julmarknaden var bra. Monica tyckte att det var kul att vara hemmavid då man känner igen folk och hon kommer gärna på fler marknader i byn.

Syskonen Nordqvist, Martin 7 år och Tilda 4 år.

tennbroderi och tomtar i trä till julklapp. Vi får väl se till jul, för mormor var ju faktiskt med.

BARNENS UPPLEVELSE av julmarknaden verkar ligga i syn- och smakintryck. De nämner alla sakerna de har tittat på men

**God Jul
och Gott
Nytt år**

